

Man gif derpaa til det sidste Nummer paa Dagsordenen: 1ste Behandling af Forslag til Lov angaaende Rentefoden af Udlaan i faste Eiendomme. (Forslaget findes i Anhang A. Sp. 593.)

La Cour: Ved at tage Ordet i den af mig indbragte Sag om Forandringer i Loven af 6te April 1855, betræffende Rentefoden, maa jeg meget bede den ærede Forsamling at have undskyldt, isald jeg paa Grund af mine daarlige Talegaver skulde være saa uheldig at trætte, idet jeg derhos lover at skulle fatte mig saa kort som mulig og at føre Ordet det bedste, jeg formaaer. Idet jeg nu gaaer over til selve Sagen, skal jeg tillade mig i Spidsen for min Udtalelse at stille den gamle og gyldne Regel, om hvis Rigtighed Alle maae være enige, ifølge hvilken det hedder, at hvor der er Pligter, der er ogsaa Rettigheder, og omvendt, hvor der er Rettigheder der er ogsaa Pligter, og denne Regel skal jeg tillade mig at anvende i et gjensidigt Forhold paa Staten, Eiendommen og Capitalen. Først skal jeg tillade mig at henlede det ærede Things Opmærksomhed paa Eiendommen, idet jeg gjør opmærksom paa, at den directe Skat, som Staten oppebærer af Landet, i Reglen udredes alene af Grundeieendommen, og kan Grundeieendommen saaledes vistnok med Rette kaldes Statens faste Arbeidskraft. Men ikke nok dermed, foruden at Eiendommen udreder denne betydelige Skat, og derved har en stor Forpligtelse at udøve imod Staten, saa afgiver den tillige Grundlag for al indirect Arbeidskraft her i Staten tilligemed den Næring, hvorved Samme bestaaer, og som Følge deraf kan Grundeieendommen vistnok med Rette betragtes som det Fundament, hvorpaa Staten hviler, og uden hvilket det Hele var et Intet. Dpfylder Grundeieendommen nu saa betydelige Pligter imod Staten, saa vil deraf igjen følge, at Staten atter har store Pligter mod Grundeieendommen, Pligter, som Staten synes naturligt at udføre ved at frede om og mod Overgreb beskytte denne sin første Basal. Denne Forpligtelse mener jeg igjen væsentligst vil udføres ved at værne om Eiendomsretten, hvorunder indbefattet vistnok maa høre en fast, uover-

sttigelig Rentefod for Udlaan i faste Eiendomme. Jeg skal derhos tillade mig at bemærke, at jeg anseer det for en aldeles nødvendig Betingelse for Eiendomsrettens Overholdelse, at vi have en saadan fast, uoversttigelig Rentefod; thi uden denne vil Eiendomsværdien naturligviis blive meget vakkende, hvilket atter maa være uheldigt for Eiendomsbesidderne, især for den Deel af dem, der paa et længere Aaremaal have beregnet Afbenyttelsen af Eiendommene, hvorunder Landmændene i Særdeleshed ville kunne indbefattes. Vi komme dernæst til det Spørgsmaal, hvor høi denne faste, uoversttigelige Rentefod skal være, og Svaret herpaa maa naturligt blive: den gamle 4 pCts Rentefod, den Rentefod, efter hvilken i Reglen alle Landets Grundeieendomme ere kjøbte, og der som saadan maa ansees for den meest beretrigede. Vi gaae dernæst over til at omtale Capitalen, og Spørgsmaalet bliver da: hvad er Capitalen? hvad Næring driver den, og i hvilket Forhold staaer den til Staten? og Svaret derpaa vil blive: Capitalen er en fornem, selvstændig Personlighed, der temmelig frit kan bevæge sig i alle Forhold, der ingen Næring driver, men lever som en æret Gæst, hvor den nedlader sig, men til Staten har den ingen directe Skat at udrede, saaledes som Eiendommen, men deeltager dog med den i alle de Rettigheder, som Stater har at byde sine Undergivne. At Capitalen saaledes er overfor tjeneste heldigt stillet i Staten, ville vistnok Alle indrømme, og at den som Følge deraf kunde tilkomme at gjøre nogle Dpoffreser, vil vel heller ikke være urimeligt, og forsaavidt en saadan Dpoffrelse skulde gjøres, mener jeg, at den i det Væsentlige burde bestaae deri, at den binder sig til en fast, uoversttigelig Rente af 4 pCt. for Udlaan i faste Eiendomme; iøvrigt bliver jo Capitalen en fri Personlighed, der efter Lykke kan vende sig i alle andre Forhold, og som efter Tilbøielighed og Dnske kan bevæge sig saaledes, som det bedst maatte behage den. Paa denne Maade mener jeg, at alle 3 Personer, Staten, Eiendommen og Capitalen, i gjensidige Forhold modtage og yde hverandre Hyldest. Hvorvidt en Udvæjning af Forholdet mellem disse 3 Personer vil kunne være fyldestgjørende for en